herpy

PILEGIFTFRØER

Kokoe Poison Frog

Phyllobates aurotaenia

Phyllobates aurotaenia er en dagaktiv pilegiftfrø på 3-4 cm fra Colombias stillehavskyst, sort med to grønne til gyldne striber langs ryggen. Vilde dyr bærer en dødelig hudgift, men opdrættede dyr er ugiftige. Arten er dristig, kalder højt og er let at få til at yngle.

Familie: Dendrobatidae Tidligere navn: *Dendrobates aurotaenia* Udgivet 16. november 2026

SPECIFIKATIONER

DYRET

Voksenstørrelse	**3-4 cm** snude-kloak-længde
Levetid	**10-20 år**
Aktiv	**Dag**
Levevis	**Jordboende**
Biotop	**Regnskov**
Hudgift i naturen	**Kraftig**
Hudgift i fangenskab	**Ingen** Opdrættede dyr. Vildfangne dyr kan beholde giften længe
Sværhedsgrad	**Øvet**

PASNING

Min. terrarie	**60 × 45 × 45 cm** L × B × H til 4 voksne dyr
Temperatur, dag	**21-24 °C**
Temperatur, nat	**18-21 °C**
Luftfugtighed	**70-100 %**
Vand	**Vandskål** dybde 1-2 cm
UVB	**Valgfri** Ferguson-zone 1
Kost	**Små leddyr (springhaler, bananfluer)**
Holdes	**Parvis eller i gruppe**

AVL

Formering	**Æglæggende**
Udvikling	**Haletudserne bæres til vand**
Æglægning	**På jorden**
Kønsmoden	**8-10 mdr.**
Æg pr. lægning	**8-28**
Larvetid	**60-80 dage** fra klækning til metamorfose
Larvefoder	**Færdigfoder**
Yngelpleje	**Bærer haletudserne**

BESKYTTELSE OG PAPIRER

CITES	**Appendiks II**
IUCN	**Ikke truet (LC)**

Hele slægten Phyllobates står på CITES liste II, så handel over landegrænser kræver CITES-papirer, og sælgeren bør kunne dokumentere, at dyrene er opdrættet i fangenskab. EU-bilaget er ikke aflæst og er derfor udeladt.

Om arten

Phyllobates aurotaenia er den mindste af slægtens tre giftigste arter. Voksne dyr måler 3-4 cm fra snude til kloak; hannerne bliver op til godt 3 cm, mens hunnerne er lidt større og kraftigere. Grundfarven er sort, og to farvede striber løber fra hver side af ryggen forbi øjnene og mødes foran på snuden. Striberne kan være grønne, gyldne, orange eller brunligt guld, og bagbenene er spættet i grønt, gult, orange eller blåt. I terrarierne ses især en grøn form. Undersiden er sort med blå eller grønne pletter.

Arten er beskrevet af George Albert Boulenger i 1913 som *Dendrobates aurotaenia*. Navnet dækker i dag to former: en mindre med brede striber og en større med smalle striber. De to former adskilles af en kløft, men kan krydses med hinanden.

I naturen er huden giftig, og *P. aurotaenia* regnes som en af de farligste pilegiftfrøer. Sammen med *Phyllobates terribilis* og *Phyllobates bicolor* er den en af de tre arter, hvis gift oprindelige folk i Chocó har brugt til blæserørspile. Giften består af batrachotoxin og beslægtede stoffer, der holder natriumkanaler i nerver og muskler åbne og kan føre til lammelse og hjertestop. Hvor stærk giften er hos netop denne art, sammenlignet med *P. terribilis*, er ikke dokumenteret. Frøerne danner ikke giften selv, men optager den fra føden, formentlig biller, tusindben og andre små leddyr i skovbunden. Opdrættede dyr, der vokser op på bananfluer og andre foderdyr, får ingen gift og regnes for ugiftige. Vildfangne dyr kan derimod bære giften i lang tid, så håndtér dem ikke uden handsker, og vask altid hænder efter arbejde i terrariet.

Læs mere: Foderdyr: hold og avl Læs mere: Køb af dyr: opdræt, vildfang og transport

Udbredelse og levested

Phyllobates aurotaenia findes kun i Colombia, på Stillehavssiden af landet i Chocó-regionen vest for Andesbjergene. Arten kendes fra afvandingsområderne omkring floderne Atrato og San Juan, i lavlandet og på de lavere skråninger af Vestkordilleraen. Den er også angivet fra Valle del Cauca.

Arten er vurderet som ikke truet (LC) på IUCN's rødliste, men bestanden går tilbage, fordi skoven ryddes.

> **Oprindelig udbredelse:** Colombia.

LEVESTED

Phyllobates aurotaenia lever på skovbunden i fugtig tropisk lavlandsskov og i skov på de lavere bjergskråninger, oftest 60-520 m over havet; enkelte angivelser går op til 1.000 m. Den findes i både urskov og sekundær skov, men ikke i stærkt forstyrrede områder. Chocó hører til de regnrigeste egne i verden, så luften er varm, våd og næsten uden udtørring året rundt.

Frøen er dagaktiv og lever i løvlaget. Hannerne kalder fra skjul under nedfaldne blade eller stammer, men sidder også af og til oven på løvet. Kaldet er en høj, fuglelignende, snurrende trille, der gentages i hurtige toner og kan vare op til 45 sekunder. Målinger af temperatur og luftfugtighed fra artens levesteder er ikke dokumenteret, så tallene under pasning bygger på erfaringer fra terrarier.

Læs mere: Luftfugtighed, sprøjtning og ventilation

Pasning

TERRARIET

Et par eller en lille gruppe *Phyllobates aurotaenia* skal have et regnskovsterrarie på mindst 60 × 45 × 45 cm til op til 4 voksne dyr. Som tommelfingerregel regnes der med 20-40 liter pr. frø, og et terrarie på omkring 40 liter kan huse 1-2 dyr; angivelserne for et par går ned til 50 × 50 × 50 cm. Arten er aktiv og bruger også højden, så giv den siddepladser og planter at kravle i.

Byg bunden op med et drænlag af lecakugler, en fiberdug og et fugtigt, godt drænet substrat. Øverst lægges et tykt lag tørre ege- eller bøgeblade, som giver skjul og holder liv i springhaler og isopoder. Plant tæt, og tilbyd gemmesteder af kork, rødder og kokosskaller samt hævede siddepladser til de kaldende hanner. Arten lægger gerne æg i smalle rør på jorden, så læg en vandret filmdåse eller en nøddeskal i løvet, og tilbyd også en petriskål under en halv kokosskal. Dæk alle ventilationsåbninger med fint net, så bananfluer ikke slipper ud. Unge frøer under omkring 5 måneder opdrættes bedst i en lille, enkel boks med fugtigt mos, skjul og en lav vandskål, før de flyttes til det permanente terrarie.

Læs mere: Terrarieopbygning og bioaktiv bund

TEMPERATUR

Phyllobates aurotaenia trives bedst køligt. Dagtemperaturen skal ligge på 21-24 °C, og om natten sænkes den til 18-21 °C. Arten tåler 18-27 °C, men over 27 °C er farligt, og slægten er kendt for at tåle varme dårligt. Hold gerne temperaturen under 24 °C. Udsvinget over året skal være lille.

Brug ikke varmelampe, for den tørrer terrariet ud. Stuetemperatur og belysning giver normalt nok varme, og i de kolde måneder kan et termostatstyret varmekabel eller en varmemåtte på siden af terrariet tage kanten af. Placér ikke terrariet i direkte sol, og hav altid et termometer med føler nede i terrariet. Der er ingen kendt vinterhvile.

Læs mere: Varme og temperatur Læs mere: Vinterhvile og årstider

LUFTFUGTIGHED OG SPRØJTNING

Luftfugtigheden skal ligge på 70-100 %. Arten tåler kortvarigt ned til 50 %, hvis den har adgang til vand, men lav fugt uden vand kan hurtigt blive dødelig. Er luften for tør eller ventilationen for stor, bliver frøerne sky og søger ind i de fugtigste hjørner, så de sjældnere ses.

Sprøjt med osmosevand eller regnvand en til to gange om dagen, så planter og løv bliver våde, og lad overfladen tørre lidt imellem. Et regnanlæg eller tågeanlæg gør det lettere at holde en fast rytme. Begræns ventilationen, men undgå stillestående, konstant våd luft, som giver skimmel og bakterier.

VAND OG VANDKVALITET

En lav vandskål med 1-2 cm vand og en sten eller en skrå kant, så frøerne let kommer op, er nok. Vandskålen giver frøerne et sted at hente fugt, hvis luften bliver tør, og kan også bruges til haletudser, hvis hannen selv får lov at aflevere dem. Vanddybden er lånt fra pasningen af slægtens øvrige arter. En åben vandskål bliver hurtigt en kilde til bakterier, så vandet skiftes hver eller hver anden dag.

Brug osmosevand, regnvand eller afkloreret postevand. Padder optager vand og opløste stoffer gennem huden, så sæbe, rengøringsmidler og creme må ikke komme i nærheden af terrariet. Skyl udstyret i rent vand uden sæbe.

Læs mere: Opdræt af haletudser

LYS OG UVB

Lyset er først og fremmest til planterne. Lysstofrør eller LED-lys på omkring 6.500 K giver naturlige farver og god plantevækst, og omkring 12 timers lys om dagen er almindeligt. Glødepærer og halogenlys giver for meget varme og tørrer luften ud.

UVB er ikke dokumenteret som nødvendigt for arten, og frøerne får D3-vitamin gennem tilskuddet på foderet. Vælger du alligevel en svag UVB-kilde, så hold dig til Ferguson-zone 1, og sørg for tæt beplantning og skygge, så frøerne kan trække sig væk fra lyset.

Læs mere: Lys og UVB Læs mere: Kalk, vitaminer og tilskud

FODER

Phyllobates aurotaenia æder små leddyr. Unger tager vingeløse *Drosophila melanogaster*, mens voksne dyr gerne æder større foderdyr som *Drosophila hydei* og helt små fårekyllinger. Springhaler, isopoder og sigtet engplankton er et godt supplement i alle aldre. Arten tager større bytte end mange andre pilegiftfrøer, så sørg for, at foderdyrene ikke kun er de mindste.

Voksne frøer fodres omkring hver anden dag, unger og ungdyr dagligt. Pudr foderdyrene med et vitamin- og mineralpulver til padder. Nyindkøbte dyr æder måske ikke de første dage. Det er en fordel selv at holde foderkulturer af fluer, og de bør køre, før frøerne flytter ind.

ADFÆRD OG HÅNDTERING

Phyllobates aurotaenia er dagaktiv og dristig, men sky som ung. Hannerne kalder højt, men bryder ikke med hinanden som mange andre pilegiftfrøer: står to hanner over for hinanden i nærheden af en hun, kalder de højlydt, indtil den ene trækker sig. Arten kan holdes i gruppe, så længe pladsen er stor nok, og en gruppe på 4-6 dyr med kaldende hanner på hver sin siddeplads er et flot syn. Når dyrene bliver kønsmodne, kan stemningen ændre sig, og hunnerne kan æde hinandens æg, så der bliver få eller ingen haletudser. Til avl holdes voksne dyr derfor bedst som par.

Håndtér ikke frøerne. Huden er tynd, og salt, fedt og creme fra hænderne kan skade den. Skal en frø flyttes, så lok den ind i et rent bæger. Bland ikke arter eller farveformer i samme terrarie.

Avl

KØNSMODENHED OG KØNSBESTEMMELSE

Kønnene er svære at kende fra hinanden, før dyrene er omkring et år gamle. Hunnerne er større og mere kraftigt byggede end hannerne, men størrelsen er ikke altid sikker, selv hos flere år gamle dyr. En kaldende frø er altid en han, og kaldet begynder ofte ved 6-8 måneder. Ofte viser en hun først sit køn ved at lægge æg. Kønsmodenheden indtræder ved omkring 8-10 måneder. Det sikreste er at købe flere unge dyr og lade dem vokse op sammen, så chancen for et par bliver stor.

PARRING

Phyllobates aurotaenia er let at få til at yngle, når dyrene er kønsmodne. Hannen kalder fra et skjul under løv eller en stamme og lokker hunnen hen til et æglæggested. Hvad der udløser parringen, ud over stabile forhold og god fugt, er ikke dokumenteret.

Yngler et par meget flittigt, er der risiko for, at hunnen slides op. Fjern æglæggepladserne i en periode, hvis hunnen taber sig, eller kvaliteten af æg og unger falder.

ÆG OG HALETUDSER

Hunnen lægger sine æg på jorden i løvet. Hver lægning er på 8-28 æg, og angivelserne svinger fra 8-20 til 15-28 æg. Arten vælger gerne et smalt rør, fx en filmdåse eller en nøddeskal, men æg er også set på et glat, bredt blad eller på en petriskål under en kokosskal. Når æggene klækker, bærer hannen haletudserne til langsomt strømmende vand.

Vil man opdrætte målrettet, tager man lægningen ud og lader æggene udvikle sig i en lukket boks ved ca. 22-24 °C, fugtige, men ikke under vand. Temperaturen er lånt fra slægtens øvrige arter. Haletudserne holdes bedst hver for sig, fx i bægre med osmose- eller regnvand og et indisk mandelblad. De er altædende og fodres med fiskefoder af god kvalitet og tørrede myggelarver. Fjern rester, og skift vandet ofte, for dårligt foder og beskidt vand giver langsom vækst og misdannelser.

METAMORFOSE

Klæktiden er ikke dokumenteret for *Phyllobates aurotaenia*. Udviklingen fra haletudse til lille frø varer 60-80 dage.

Når forbenene bryder frem, sænkes vandstanden, og bægeret vippes, så den lille frø selv kan kravle op på land; ellers kan den drukne. Den æder ikke, mens halen optages, så vent med foder, til halen er væk.

OPDRÆT AF UNGER

De nyforvandlede unger flyttes til en lille opdrætsboks med fugtigt mos, løv, plantestiklinger og en god bestand af springhaler. Små bokse svinger hurtigt i temperatur, så stil dem uden træk og direkte sol. Det første foder er springhaler og vingeløse *D. melanogaster*, altid pudret med vitaminer og mineraler. Fodr dagligt, og hold unger af samme størrelse sammen. Ungerne er sky de første måneder. Ved omkring 5 måneder kan de flyttes til et større terrarie, og først da bør man begynde at tænke på at sætte par sammen.

Sundhed og typiske fejl

Phyllobates aurotaenia er hårdfør, når klimaet er i orden. Typiske problemer er:

- For tørt terrarie. Lav luftfugtighed uden adgang til vand kan hurtigt blive dødelig.
- Overophedning. Over omkring 27 °C er farligt, og slægten tåler varme dårligt.
- Mangelsygdomme som bløde knogler og skæve ben, hvis foderet ikke pudres med vitaminer og mineraler.
- Bakterie- og svampeinfektioner i huden i et vådt og snavset terrarie.
- Chytridsvamp (*Batrachochytrium dendrobatidis*), en alvorlig paddesygdom. Hold nye dyr i karantæne, adskilt fra dem, du har i forvejen.
- Slidte hunner, hvis et par yngler uden pauser.

Opdrættede dyr bliver almindeligvis omkring 10 år, under gode forhold over 20 år. Padder er svære at diagnosticere og behandle, så forebyggelse er det vigtigste. Søg en dyrlæge med forstand på padder, hvis en frø taber sig, holder op med at æde, sidder slapt eller får sår på huden.

Læs mere: Karantæne og hygiejne

Spørg altid dine kloge bekendte

Vejledningen er et godt sted at begynde, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskellige, og meget af det vigtigste lærer man af dem, der har holdt arten i årevis. Tal med en avler, en erfaren holder eller en dyrlæge med forstand på krybdyr og padder, før du anskaffer dyret - og igen, hvis noget ser forkert ud.